Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkan Vekili (KOSGEB) Bayram Mecit:

KOBİ'ler bir ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamında önemli rol oynamaktadır. Anadolu yaklaşımı bu anlamda önem taşıyor. Çünkü zora düşmüş şirketler var. Aslında fizibil yatırımlar ama ekonomik krizden darbe yemiş. Anadolu yaklaşımı ile amacımız zor durumdaki şirketlerimizi ekonomiye kazandırmaktır. Bazı işletmelerde yatırım tamamlanmış, üretime başlayacak ancak finans sorunları dolayısıyla hareket edemiyor, borçları var. Bu anlamda işletmeyi harekete geçirmeli, atıl şekilde bekleyen yatırımları verimli hale getirmeliyiz. Bu pek çok yatırımın boşa gitmesini önleyecek bir yaklaşım.

Anadolu yaklaşımı yatırımların boşa gitmesini önleyecek

→ Nart BOZKURT

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) bilindiği gibi, ülkemizin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında KOBİ'lerin payını ve etkinliğini artırmak, rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek amacıyla kuruldu. Bu nedenle son günlerde iş dünyasında gündeme gelen Anadolu yaklaşımı konusunda da etkin olacak bir kuruluş. Fizibil yatırımlar olmasına rağmen, şartların finansal sıkıntılara soktuğu yatırımcı KOBİ'lerin desteklenmesi gerektiğini belirten KOSGEB Başkan Vekili Bayram Mecit, "İşletmeyi harekete geçirmeli, atıl şekilde bekleyen yatırımları verimli hale getirmeliyiz. Bu pek çok yatırımın boşa gitmesini önleyecek bir yaklaşım" diyor. Ekonomik Forum'un sorularını yanıtlayan Mecit'in görüşleri şöyle:

Anadolu yaklaşımı KOBİ'lerin sorunlarını ne ölçüde çözecek?

KOSGEB Başkanı Bayram Mecit: Türkiye'yi geleceğe taşıyacak en önemli güç, hiç şüphesiz ki küçük ve orta boy işletmeler olacaktır. Çağı yakalamanın başlıca yolu çağı anlamaktan geçer ve çağ en düşük maliyetle, en yüksek kaliteyi yakalamayı amaçlayan ve bunu faydaya dönüştüren KOBİ'leri tüm ülke sathına yaymayı zorunlu kılmaktadır. Küçük ve orta ölçekli işletmeler, KOBİ'ler, bir ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamında önemli rol oynamaktadır. Anadolu yaklaşımı bu anlamda önem taşıyor. Çünkü zora düşmüş şirketler var. Aslında fizibil yatırımlar ama ekonomik krizden darbe yemiş. Anadolu yaklaşımı ile amacımız zor durumdaki şirketlerimizi ekonomiye kazandırmaktır. Bazı işletmelerde yatırım tamamlanmış, üretime başlayacak ancak finans sorunları dolayısıyla hareket edemiyor, borçları var. Bu anlamda işletmeyi harekete geçirmeli atıl şekilde bekleyen yatırımları verimli hale getirmeliyiz. Bu pek çok yatırımın boşa gitmesini önleyecek bir yaklaşım. İş yapmak isteyen ama çeşitli nedenlerle yapamayan şirketleri ekonomiye kazandırmak gerekiyor. "Anadolu yaklaşımı''nın hayata geçirilebilmesi için bankalar ile bu düzenlemeden yararlanacak işletmeler arasında karşılıklı güvene dayalı görüşmeler olacak. Bu düzenlemeden yararlanacak işletmelerin tamamen proje bazında değerlendirilecek.

Avrupa Birliği (AB) sürecine uyumda KOBİ'lerin uyması gereken kriterler neler? Bu konuda hangi adımlar atılıyor?

AB ile bütünleşme yolunda KOBİ'lerimizin AB ve küresel pazarda en uygun yere gelmelerini sağlamak temel hedefimizdir. Biz, AB ve dünyadaki rakiplerine benzer iş ortamı sağlandığında KOBİ'lerimizin rakiplerinden daha iyi performans göstereceklerine inanıyoruz.

Bu anlamda Basel II ile gelecek olan değişime ayak uydurmanın KOBİ'ler için yaşamsal derecede önem taşıdığı görülmektedir. Bu noktada KOBİ'lerin mevcut durumu sürekli sorgulama, geleceğe yönelik tahminler ve öngörülerde bulunma, organizasyonel yapılarını ve mali tablolarını bu sürece uygun hale getirmeye yönelik adımlar atmaları gerekmektedir. Bu süreçte reel sektör, banka ve düzenleyici kuruluşlar arasında sağlıklı bir veri akışının olması son derece önemlidir. Hem AB süreci, hem de Basel II süreci Türkiye sermayesi için geri dönüşü olmayan bir yol gibi görünüyor. Geri dönüşü olmayan bu yolda KOBİ'ler için artık birçok şey eskisi gibi olmayacaktır.

Bu bağlamda KOSGEB; hem gerçekleştirdiği KOBİ analizlerinden elde edilen detaylı bilgilerin yer aldığı veri tabanlarıyla, hem BDDK ile yürüttüğü uyumlu işbirliği ve çalışmalarla, hem de Basel II ile ilgili olarak KOBİ'lere danışmanlık hizmeti verecek olan uzmanlarına Basel II Eğitimi vererek bu konuda uzmanlaşma sağlanmaktadır.

KOBİ'lerin sermaye piyasalarında finansman sağlayabilmeleri amacıyla, ilgili kuruluşlarla yürütülen faaliyetler sonucunda, NASDAQ benzeri bir işlem platformu olan KOBİ Borsasını kurma çalışmaları da tamamlanmıştır. Bu piyasanın kurulması ve çalışmaya başlaması, kaynak bulma ihtiyacı içerisinde bulunan KOBİ'lerin ekonominin lokomotifi olmasını sağlayacak ve yüksek getiri imkanı bulunan sektörlerde yer alan KOBİ'lere ihtiyaç duydukları kaynakların temininde büyük katkı sağlayacaktır.

Bilindiği gibi, özellikle KOBİ ölçeğindeki işletmelerimizin büyük bir kısmının en önemli problemlerinden birisi ihracat yapamamalarıdır. KOBİ'lerimiz, alt yapılarının yetersiz olması, ürünlerinin ihracat için istenen şartları taşımaması, yurtdışındaki muhtemel müşterilerle iletişim kurulamaması gibi birçok sebeple uluslar arası pazarlarda yer alamamaktadır. Bu durumda, KOBİ'lerin kendilerine duydukları güvensizlik de önemli bir etken olarak göze çarpmaktadır.

KOSGEB tarafından geliştirilen "Eşleştirme Modeli" sayesinde işletmeler, yurtdışında, muhtemel müşterileriyle Eşleştirme Merkezleri vasıtasıyla ticaret yapabileceklerdir. Eşleştirme Merkezleri bünyesinde, ilgili ülkenin mevzuatına hakim personeller de istihdam edilecek ve ticarette gözlenebilecek hukuki sorunlar konusunda önlem alınacaktır.

Eşleştirme Merkezi, dış ticarete yönelen işletmelerin başarılı olabilmelerini teminen, ihtiyaç duydukları temel hizmetleri, organizasyonel hizmetleri, danışmanlık hizmetleri ve daimi sergi/showroom hizmetleri almalarını sağlamak üzere, dinamik ve uluslararası bir yapıda tasarlanmıştır.

Eşleştirme Merkezleri, işletmelerin yurtdışındaki irtibat ofisleri görevini üstlenecek, uluslararası işbirliği faaliyetlerinde aktif olarak farklı modellerde hizmet verebileceklerdir.

Eşleştirme Merkezi Modelleri, diğer web tabanlı sistemlerde yer alan "talebe cevap verme" mantığı yerine "talep yaratma" amacına uygun, uzun vadeli ticari işbirlikleri için zemin hazırlayacaktır.

KOSGEB ile oda ve borsaların ortak çalışmaları hangi noktada? Arzulanan hedefe ulaşıldı mı?

KOSGEB olarak pek çok faaliyetimizi oda ve borsalarla işbirliği çerçevesinde yapıyoruz. Buna önem veriyoruz. Mesela Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticileri Vakfi (TOSYÖV) işbirliğiyle KOBİ zirveleri düzenliyoruz. Yine TOBB'la iş-

Türkiye'nin teknoloji envanterini çıkarmak yönünde çalışıyoruz

KOSGEB'in Ar-Ge destekleri nelerdir? Firmalar bu desteklerden nasıl yararlanabilir?

Ülkedeki teknoloji düzeyi, hızlı bir ekonomik büyüme ve kalkınmayı başarabilmek ve diğer ülkelerle rekabet edebilmek bakımından kritik rol oynayan bir faktördür. Mal ve hizmetleri en iyi kalitede, en az maliyetle üretebilmek için gelişmiş teknolojileri kullanmak gerekiyor. Asıl olarak da bu teknolojileri dışarıdan ithal etmek yerine kendi üreten ülkeler avantajlı konuma geçiyorlar. Bu anlamda başkanlığımız, teknoloji ile ilgili çalışmalarını, diğer kamu kuruluşlarından da yardım alarak, Türkiye'nin teknoloji envanterini çıkarmak, dünyadaki yeni üretim teknolojilerini ve gelişmeleri izlemek, ülkemizde teknoloji üretimini ve sanayi kuruluşlarında kullanımını mümkün kılacak hukuki ve fiziki altyapıyı oluşturmak yönünde yürütmektedir.

KOSGEB tarafından üniversitelerle birlikte kurulan ve bir kuluçka merkezi görevi gören teknoloji geliştirme merkezleri, yeni kurulan ve teknoloji geliştirmeye yönelik olan şirketlere ofis imkanı sağlamaktadır. Genellikle üniversite kampusleri içerisinde kurulan bu merkezlerde teknoloji geliştirmek amacıyla yeni kurulan şirketlere belirli bir süre için (iki ile dört yıl) sembolik bir kira karşılığı ofis ve atölye ortamı sağlanmaktadır. Uygulamanın ayrıntıları ilgili teknoloji geliştirme merkezine göre değişebilir.

Teknoloji geliştirme merkezlerinde yer alsın ya da almasın teknoloji üreten şirketler yapacakları yatırımlar için uygun koşullarda KOSGEB desteklerinden yararlanmaktadırlar. Söz konusu destekler hibe niteliğinde olup yapılan çalışmaya bağlı olarak belirli bir üst limit ve KOBİ'lerin yaptıkları harcamaların belirli bir oranıyla sınırlanmaktadır.

Ayrıca, patent, faydalı model, endüstriyel tasarıma yönelik fikri mülkiyet hakkı edindirmeye yönelik giderlerin kısmen karşılandığı sınai mülkiyet hakkı desteği de bulunmaktadır.

birliği çerçevesinde II. OECD KOBİ'lerden Sorumlu Bakanlar Konferansı'nı düzenledik. KOBİ'lere vermiş olduğumuz çeşitli destek ve kredilerde oda ve borsalarımızın uyarılarını, önerilerini önemsiyor ve dikkate alıyoruz. KOSGEB-TOBB KOBİ Geliştirme ve Destekleme İşbirliği Protokolü, Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal ve Güvenlik Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Yüksek Öğretim Kurulu, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye İşverenler Konfederasyonu, Milli Prodüktivite Merkezi (MPM), TOBB, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile Mesleki Bilgi Rehberlik ve Danışmanlık İş Birliği Protokolü gibi çalışmalarla pek çok oda borsa ve kamu kurumuyla ilişkilerimizi sürdürmekteyiz. KOSGEB İdaresi Başkanlığı, vermiş olduğu KOSGEB destekleriyle alt yapısı güçlü KOBİ'ler oluşturma çalışmalarının yanında, KOBİ'lerin bugün en önemli sorunu olarak ifade edilen finansal sorunlarına eğilmiş ve yaptığı çalışmalar ile kredi ve teknik destek veren kurum ve kuruluşlar ile işbirliği imkanları yaratmıştır.

Yeni ve sihirli bir sözcük inovasyon konusunda yeterli adımlar atılıyor mu? KOSGEB olarak bu konuda çalışmalarınız var mı ve firmalara önerileriniz neler?

AB'nin, 2006 yılında sona erecek, Çok Yıllı Program'ın yerine Rekabetçilik ve Yenilikçilik Programı öngörülmektedir. Müzakere sürecinin uzun bir süreç olduğu noktasından hareketle önümüzdeki dönemde, AB'nin KOBİ'ler, rekabet, girişimcilik gibi kavramlar dahilinde uygulamalar ortaya koyacağı bu programa, Türkiye'nin katılımını bekleyeceği ve maksimum düzeyde faydalanmamızı isteyeceği ve izleyeceği düşünülmektedir.

Rekabetçilik ve Yenilikçilik Programı, genel olarak bilginin ve yenilikçilik kavramının Avrupa'nın büyümesinde anahtar kavramlar olacağının bilinciyle;

- Yatırımlar için daha iyi ve cazip bir iş ortamı yaratmak,
- Avrupa'da girişimciliği geliştirmek,
- Firmaların teknoloji, tasarım, pazarlama, lojistik ve organizasyon kapasitelerini artırmak amaçlarıyla ortaya koyan bir program-

dır. AB, yarıştığı ekonomilerden geri kalmasının ana nedenlerinden birini de yenilikçilik alanındaki yetersiz performası olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle yenilediği Lizbon Stratejisi'ne paralel olarak şu anda uygulamada olan programların bazılarını kuvvetlendirip aynı şemsiye altına alan bir çerçeve program olarak bu programı (CIP) planlamaktadır. 2007–2013 yıllarını kapsayacak bu yeni program KOBİ'ler için Çok Yıllı Program olarak bilinen MAP, Bilgi Toplumu hedefleri doğrultusunda çalışan eTen, eContent, çevre için Life gibi AB'nin rekabet ve yenilikçilik alanlarındaki faaliyetlerini ve programlarını biraraya getirecektir. Öngörülen bütçesi, 3,2 milyar Avro civarındadır. Bu tutarın büyük bir kısmı MAP'da olduğu gibi işletmeler ve girişimcilik kavramları için ayrılacaktır.

CIP üç ayrı alt programdan oluşacaktır:

- Girişimcilik ve Yenilikçilik Programı,
- Bilgi İletişim Teknolojileri Politika Destek Programı,
- Akıllı Enerji Programı.

Girişimcilik ve Yenilikçilik Programı (Entrepreneurship and Innovation Programme), daha önceden İşletmeler ve Girişimcilik Programı ve Life Çevre Programı'nın eko-yenilikçilikle ilgili çevresel teknolojileri de içeren faaliyetlerini bir araya getirecek alt programdır. Ayrıca önceleri Ar-Ge Çerçeve programları vasıtasıyla yürütülen yenilikçilik faaliyetlerini de kapsayacaktır.

Program, işletmelerin risk paylaşımı ve özel sermaye yatırımcıları ve garanti ve kontragarantiler yoluyla finansa erişmelerini sağlayarak yenileşmelerini amaçlamaktadır.

Program aracılığıyla KOBİ'lerin, günümüzün Yenilik Aktarım Merkezleri (IRC), Avrupa Bilgi Merkezleri (ABM, EIC) gibi AB çatısındaki iş destekleme ağları ile AB'ye doğru, direk erişimleri sağlanacaktır.

Yenilikçilik için mevcut şartlar, üye ülkeler arasında iyi uygulamaların paylaşımına dayalı daha iyi politikalar ve göstergelerin (Yenilikçilik eğilim grafikleri, Yenilikçilik Skorbordu vs.) paylaşımı yoluyla geliştirilecektir. Öngörülen bütçesi yaklaşık 1,8 milyar Avro civarındadır.

Her ne kadar desteklenen sektörler ve destek oranları ulusal ve uluslararası trendlere göre değişse de KOBİ destekleri beş yıllık kalkınma planlarında sürekli olarak yer almakta ve KOBİ'lerin geliştirilmesi için özel ilgi ve değerlendirme yapılmaktadır. Türkiye'deki firmaların yüzde 99'unun KOBİ olmasına rağmen GSMH'ye yüzde 40 ve ihracata da yüzde 8 oranında bir katkıda bulunmaktadırlar. Bu rakamlar KOBİ'lerin mevcut potasiyellerinin değerlendirilebilmesi için planlı stratejilerin yürütülmesi ve bu plan ve programların sürekliliğinin sağlanması gerektiğini açıkça göstermektedir. Türkiye ekonomisinde yaygınlıkları ve mevcut kayıtlı işgücünün yüzde 60'ının KOBİ'lerde istihdam edilmekte olduğu, Türkiye'nin 25 yaş altı nüfusunun işgücündeki oranı dikkate alındığında, KOBİ'lerin öneminin Avrupa Birliği'ne giriş sürecimiz olan önümüzdeki on yıl içinde daha da artacağı tabiidir.

KOBİ'lerin değişen dünya ekonomik düzeninde gelişen talebi cevaplayabilecek işletme anlayış ve yapısına ulaşmaları ve teknolojik gereksinimleri karşılayabilmeleri amacı ile çeşitli destek programları uygulanmakta. Bu programlar özellikle Türkiye'nin 1996 yılı itibariyle gümrük birliğine girmesi ile daha fazla önem kazanmış ve KOBİ'lerin rekabet güçlerini artırıcı önemlere öncelik verilmiştir. KOBİ'lere ilişkin önlemler uluslararası uygulamalar dikkate alınarak Avrupa Birliği normları ile koordine edilmekte ve 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda geniş yer verilmektedir. Bu strateji çerçevesinde ülkemizde ve Avrupa Birliğinde KOBİ'lere yönelik programlar KOBİ'lerin rekabet güçlerini verimliliği arttırmaya yönelik olmaktadır. Verimlilik, sermaye, teknoloji ve işletmeciliğin en etkin şekilde kullanımı sonucu rekabet piyasası talebine uygun yüksek kalite mal ve/veya hizmet üretilmesi ile sağlanabilir.

Girişimciliğin ve teknolojik yaratıcılığa sahip KOBİ'lerin desteklenmesi Avrupa Birliği'nin öncelikli amacı olarak vurgulanmakta; destek programları bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik kamu ve özel kurumsal ve altyapısal destekleri içermektedir.

Hem Avrupa Birliği süreci, hem de Basel II süreci Türkiye sermayesi için geri dönüşü olmayan bir yol gibi görünüyor. Geri dönüşü olmayan bu yolda KOBİ'ler için artık birçok şey eskisi gibi olmayacak. KOSGEB; hem gerçekleştirdiği KOBİ analizlerinden elde edilen detaylı bilgilerin yer aldığı veri tabanlarıyla, hem Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile yürüttüğü uyumlu işbirliği, hem de Basel II ile ilgili olarak KOBİ'lere danışmanlık hizmeti verecek olan uzmanlarına Basel II eğitimi vererek bu konuda uzmanlaşma sağlıyor

